

ת"פ (רמלה) 67663-01-22 - מדינת ישראל נ' פלוני

ת"פ (רמלה) 67663-01-22 - מדינת ישראל נ' פלונישלו רמלה

ת"פ (רמלה) 67663-01-22

מדינת ישראל

נגד

פלוני

בית משפט השלום ברמלה

[05.11.2024]

כבוד השופט טל ענר

גזר דין

1. הנאשם הורשע לפי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן האוחז שני אישומים שעניינם עבירות אלימות נגד אשתו (להלן: המתלוננת) ואחותה מ'.

כתב האישום

2. לפי האישום הראשון, ביום 25.1.21 בשעה 13:00 החל ויכוח טלפוני בין הנאשם למתלוננת, על רקע חשדו שהמתלוננת התלבשה באופן לא צנוע, לטעמו. הנאשם הגיע סמוך לבית הורי המתלוננת, שם פגש בה והורה לה לנסוע לביתם. המתלוננת סירבה והנאשם נטל ממנה ארנק ומכשיר טלפון. בהמשך, נכנס הנאשם בעקבות המתלוננת לבית הוריה ושם - בנוכחות אחיה ואחותה - בעט בה והכה בראשה והמתלוננת נפלה ארצה.

3. בעקבות הודאתו בעובדות הנ"ל הורשע הנאשם בתקיפה סתם של בת זוג, עבירה לפי סעיף 382(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

4. לפי האישום השני, בשעות הערב באותו יום הגיעה מ' לביתו של קרוב משפחה, והנאשם שהה במקום וצרף משקאות אלכוהוליים. התפתח ויכוח במהלכו הנאשם דחף את מ' והיא דחפה אותו בחזרה. אז הכה הנאשם את מ' באוזנה וסטר בפניה. בהמשך למתואר, ולאחר שנרגעו הרוחות, נסעו השניים ברכב. תוך כדי נסיעה הבחין הנאשם שמ' מצויה בשיחת טלפון פעילה. הוא בלם את הרכב, נטל ממנה את הטלפון ויצא מהרכב. מ' נסעה אחריו וביקשה שיחזיר לה את המכשיר אך הנאשם סירב. מ' הדפה את הנאשם לאחור והוא הכה באגרוף בפניה בעוד היא תופסת את ידיו. אדם בשם יוסף, שנכח במקום, ניסה להרחיק את מ' מהנאשם אך היא התנגדה. בסמוך לכך, ניגש הנאשם למ' פעם נוספת ודחף אותה, ומ' בתגובה תפסה את הנאשם בצווארו תוך שיוסף מנסה להפריד ביניהם.

5. בשלב זה של האירוע הכה הנאשם בפניה של מ', בעוד היא מתגוננת בבעיטה לגופן. בסופו של דבר הצליח יוסף להפריד בין השניים. מעשי הנאשם גרמו למ' לחבלות בדמות שריטות בבטנה ובמרפק שמאל ושטף דם בגב התחתון.

6. בעקבות הודאתו בעובדות הנ"ל הורשע הנאשם בתקיפה הגורמת חבלה, עבירה לפי סעיף 380 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

תסקירי שירות המבחן

7. הוגש בעניינו של הנאשם ארבעה תסקירים. לפי התסקיר מיום 21.5.2023, הנאשם נשוי ללא ילדים. בעברו 2 הרשעות קודמות בעבירות איומים והחזקת סכין. הנאשם השתלב בטיפול ב'בית נועם', סיים את המסלול המשולב בחודש נובמבר 2022 ולאחר מכן עבר למסלול ההוסטל תוך שהוא עובד בתחום הבניין. בשלב מסוים הופסק הטיפול בשל היעדר שיתוף פעולה ותוקפנות כלפי אנשי צוות.

8. שירות המבחן התרשם שהנאשם עשה מאמצים לערוך שינוי בחייו ובדפוסי התנהגותו האלימים, אך מנגד התקשה להתמיד במסגרת הטיפולית. לאור המוטיבציה שהביע הנאשם לחזור לטיפול הומלץ על תקופת דחייה בת 4 חודשים.

9. בית המשפט נעתר להמלצה, והוגש תסקיר משלים, מיום 15.9.2023. דווח כי בתקופת הדחייה נעשה ניסיון לשילובו מחדש ב'בית נועם', במסלול של טיפול יומי, אך הדבר לא הסתייע מפני שהיה כרוך בליווי יומיומי לטיפול ע"י ערבים, דבר שלא הסתייע משפחתית. לפיכך המלית שירות המבחן על דחייה נוספת, כדי לשלב הנאשם בקבוצה טיפולית.

10. בית המשפט נעתר גם לכך ודחה את הדיון. תסקיר שלישי מיום 25.3.2024 דיווח שהנאשם אכן שולב בהצלחה בטיפול הקבוצתי. הנאשם הוגדר כ"משתתף משמעותי בקבוצה", וגם הוא עצמו (כמו שירות המבחן) חש שההליך הטיפולי מסייע לו ומקדם אותו. הנאשם והמתלוננת כאחד הביעו רצון לשקם את הקשר הזוגי ולחזור לחיות יחד. לאור הישגי הטיפול עד לאותו מועד המליץ שירות המבחן על העמדת הנאשם במבחן והטלת של"צ כדי לא לפגוע בתעסוקתו ובפרנסתו.

11. בדיון שהתקיים ביום 9.6.2024 החליט בית המשפט לדחות את הדיון פעם נוספת, לאחר שהנאשם ביקש לאפשר לו לסיים את ההליך הטיפולי. תסקיר משלים אחרון הוגש ביום 22.9.2024, ולפיו הנאשם התמיד בהשתתפות בטיפול הקבוצתי ונתרם ממנו. כמו כן דווח שהמתלוננת חזרה על עמדתה כי מעוניינת לשקם את הקשר עם הנאשם. לאור האמור דבק שירות המבחן בהמלצתו. טיעונים לעונש

12. המאשימה עמדה בטיעונה לעונש (הוגש בכתב) על חומרת העבירות המיוחסות לנאשם. לשיטת המאשימה מדובר בנאשם נעדר כל מורא, בעל תפיסות מגדריות נפסדות, שלא היסס לפגוע במתלוננות, גם בנוכחות אחרים. המאשימה עתרה, בהתבסס על פסיקה אליה הופנית, לקבוע לשני האישומים מתחם עונש הולם של 12-24 חודשי מאסר בפועל, לצד רכיבים נלווים. בתוך מתחם הענישה התבקשתי לגזור על הנאשם 18 חודשי מאסר.

13. הסנגור עמד על נסיבותיו האישיות של הנאשם וטען כי מתחם הענישה המתאים מתחיל ממאסר מותנה. מכל מקום, הסניגור סבר כי לאור האמור בתסקירים מוצדק לסטות לקולא מטעמי שיקום מכל מתחם שייקבע ולגזור את עונשו של הנאשם בהתאם להמלצת שירות המבחן.

14. הנאשם הודה לבית המשפט על ההזדמנויות הטיפוליות שניתנו וציין הפיק תועלת רבה מהטיפול ("הבנתי מה מפעיל אותי, איך אני מגיב לכעס, זה משהו מורכב. לא ככה חינכו אותנו. גידלו אותנו על תרבות אחרת וחשבנו שזה צודק. עכשיו אני מבין מלא דברים, הרווחתי מלא דברים"). מתחם העונש ההולם

15. בהתאם להוראות החוק יש לעצב את מתחם העונש בהתאם לעיקרון המנחה - הלימה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. 16. בעניינו נפגעו ביטחון האישי, שלמות גופן ושלווה נפש של שתי נפגעות העבירה. הנאשם ביצע עבירות אלימות מכוערות בשתי נשים בנות משפחה, כשהתנהגותו מעידה על דפוסי חשיבה אגרסיביים, ותפיסות מגדריות נפסדות של שליטה.

17. באישום הראשון מדובר באלימות נגד אשתו על רקע אי-שביעות רצונו מלבושה, התנהגות משפילה ותוקפנית שאף בוצעה מול עיני אחרים, דבר המעצים את ביוש המתלוננת וגם מלמד על היעדר הגבולות של הנאשם. בנוסף מדובר במכה שהופנתה לאיבר רגיש (ראש) והפילה את המתלוננת לארץ.

18. באישום השני תקף הנאשם את גיסתו, לאחר שצרך אלכוהול, והפעם מדובר באירוע מתגלגל בו מכה הנאשם את המתלוננת ברכב ומחוצה לו, בנוכחות אחרים, באגרופים סטירות ודחיפות, ותוך גרימת חבלות בדמות שריטות ושטפי דם בכמה מקומות בגופה.

19. כל האמור עד כה, בדגש על טיב האלימות, תוצאותיה (ותוצאות פוטנציאליות קשות יותר), נסיבות ביצוע העבירות, ריבוי הקורבנות, פומביות העבירות - מצביעים על כך שמדובר בפגיעה משמעותית בערכים המוגנים.

20. מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלימות במשפחה מחמירה ככלל, וכוללת - בפרט במקרים בהם מדובר בריבוי מקרים ושנגרמו בהם חבלות - מאסרים לריצוי בפועל גם ברף התחתון של המתחם. הענישה בסוג זה של עבריינות מוכרת היטב לערכאות השיפוט השונות ולכן לא אלאה באסמכתאות. אסתפק, על דרך ההפניה, באיזכור פסקי הדין הבאים: רע"פ 643/24 חודס נ' מדינת ישראל, 29.1.2024 (2 אירועי אלמ"ב, אחד מהם כלל חבלה. אושר מתחם של 10-24 חודשי מאסר); עפ"ג (מרכז) 40829-08-21 ברדה נ' מדינת ישראל, 19.11.21 (4 אישומי אלמ"ב, אחד מהם כלל תקיפה חבלנית. אושר מתחם של 12-24 חודשי מאסר);
21. בהתבסס על האמור עד כה, סבורני כי מתחם העונש ההולם נע בין 10 ל-24 חודשי מאסר בפועל. העונש המתאים לנאשם - סטיה לקולא מטעמי שיקום
22. הצדדים חלוקים בשאלה האם נכון יהיה לסטות ממתחם הענישה מטעמי שיקום. המאשימה מתנגדת לכך ומדגישה כי מדובר במי שניתנה לו בעבר (בהליך הפלילי הקודם) הזדמנות שיקומית והוטל עליו בתיק חמור יחסית עונש צופה פני עתיד. חרף כך, ביצע זמן קצר לאחר ההרשעה הקודמת את העבירות נשוא ענייננו.
23. המאשימה הטעימה כי הליכי הטיפול במסגרת ההליך הנוכחי אינם מצביעים באופן מובהק דיו על הפחתה במסוכנות ואין בהם מענה לסוגיית השימוש באלכוהול. המאשימה הדגישה את הקשיים שהתעוררו במהלך בטיפול (לרבות הפסקת הטיפול בבית נועם) ותיארה בטיעוניה את הנאשם כמי ש"הצליח להתל" בבית המשפט ובשירות המבחן ואין סיבה לתת לו הזדמנות נוספת.
24. דעתי שונה. לאחר עיון מעמיק בתסקירים סבורני כי מקרה זה מצדיק סטיה לקולא ממתחם הענישה מטעמי שיקום, כפי שמאפשר סעיף 40 לחוק העונשין. סעיף זה נותן בכורה, בהתקיים הנסיבות הקבועות בו, לשיקולי שיקום על פני עקרון ההלימה, שמנחה את גזירת העונש, ברגיל.
25. בעניין קרנדל (ע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל, 14.8.2018) פסק בית המשפט העליון כי הפעלת הסמכות בסעיף 40 אינה מוגבלת לעבירות קלות בלבד. עוד נפסק, כי במסגרת יישום סעיף 40 יש להביא בחשבון, בין היתר, את "המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתקם; הליך של גמילה מהתמכרות שהוא עובר; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה".
- הודגש, כי אין מדובר ברשימה ממצה של שיקולים, אך ככלל "ניתן לציין ששילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפול מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על "סיכוי של ממש לשיקום" כלשונו של סעיף 40(א)".
26. אני סבור ששני האלמנטים הנ"ל - שינוי בהתייחסות הרגשית של הנאשם, ואינדיקציה אובייקטיבית לתהליך טיפולי מוצלח - מתקיימים בענייננו.

27. שירות המבחן התרשם במפורש שהנאשם שינה את התייחסותו הרגשית לעבירה. אכן, בתסקיר הראשון קבלת האחריות מצידו הייתה חלקית ואובחנו דפוסי חשיבה בעייתיים. באותו שלב הטיפול היה בראשיתו, אך ככל שהתקדם הטיפול רכש הנאשם כלים שקידמו את אותו שינוי פנימי מיוחל, והדבר בא לידי ביטוי בתסקיר מיום 25.3.24, וכן בתסקיר האחרון. הודגש כי הנאשם השתתף באופן פעיל בקבוצה הטיפולית, נתרם ממנה, שיתף ברגשותיו באופן אותנטי ורכש כלי התמודדות חשובים. אציין כי התרשמתי ישירות משינוי דפוסי החשיבה של הנאשם גם מדבריו האחרונים בפניי בישיבת הטיעונים לעונש.
28. באשר להערכה אובייקטיבית של הישגי ההליך הטיפולי, הודגש שוב ושוב בתסקירי שירות המבחן (שחוות דעתו המקצועית נאמנה עליי), שהנאשם משתף פעולה עם ההליך הטיפולי באופן מיטבי ונתרם ממנו. אני מייחס חשיבות מכרעת לקשיים שהתעוררו במהלך הטיפול. כידוע לכל העוסקים במלאכה, הליכים טיפוליים יודעים לא אחת עליות ומורדות. החשוב הוא שהנאשם - למרות שנפלט מן הטיפול בבית נועם בו השקיע זמן ומשאבים רבים - הצליח להירתם למסגרת טיפולית אחרת. אני מייחס משמעות לא מבוטלת דווקא לעובדה שהנאשם לא אמר נואש והמשיך לתור אחר מסגרת מתאימה גם לאחר שחוות קשיים, ואף לאחר כישלון המענה הטיפולי הראשוני.
29. אני סבור שמדובר, כדעת המאשימה, במי ש"מהתל" בבית המשפט, אלא במי שבאמת ובתמים התמודד עם עבר משפחתי מורכב ועם דפוסי אישיות וחשיבה בעייתיים, פגע בזולת, ובסופו של דבר נענה להזדמנות טיפולית נוספת שניתנה לו והפיק ממנה רבות.
30. העובדה שבתיקו הקודם (19-04-33577, גז"ד מיום 15.6.2020) ניתנה לנאשם הזדמנות בדמות טיפול בשירות המבחן, ובהמשך הטלת מאסר מותנה, אינה מונעת מתן בכורה לשיקולי שיקום במקרה הנוכחי. גם תיקון מאוחר, ואף בהזדמנות שניה או שלישית - תיקון הוא. יש לקוות שהכלים שרכש הנאשם הפעם יאפשרו לו לעלות על דרך הישר, ויחסכו ממנו ומהציבור הליכים פליליים עתידיים, בהם קשה להאמין שיינתנו הזדמנויות נוספות.
31. בשים לב לאמור, מסקנתי היא שיש לסטות ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום.
- עם זאת, בשל כלל הנסיבות ובפרט בשל עברו של הנאשם ומשיקולי הלימה והרתעה - לא אוכל לאמץ את המלצת שירות המבחן במלואה. סל רכיבי הענישה המתאים לנאשם חייב לכלול גם רכיב גמולי, אשר יציב לנאשם גבול ברור ויבהיר לו שישנה למעשיו גם תוצאה עונשית "מורגשת", ולא רק שיקולי שיקומו עומדים על הפרק.
32. יצוין, בטרם סיום, כי עמדת המתלוננת כפי שמצאה את ביטויה בתסקירים, תומכת אף היא במסלול השיקומי. המאשימה (אמנם, בשפה רפה) טענה אחרת, אך לא הובאה עדות או הצהרה פורמלית נוגדת מטעם נפגעת העבירה, כך שאין לי אלא להתבסס בעניין זה כמקור מידע מרכזי על שירות המבחן והתרשמותו.
- סיכום
- לאור האמור אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:
- א. שבעה חודשי מאסר בפועל. המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות במועצה הדתית בערד, בהתאם לחוות דעת הממונה. מועד תחילת הריצוי עליו המליץ הממונה חלף, ולפיכך יגיש הממונה תוך 30 יום לתיק בית המשפט המלצה על מועד חדש לתחילת ריצוי העונש ולאחר מכן תינתן החלטה משלימה.
- הנאשם מוזהר כי עליו לעמוד בתנאי ההעסקה ובדרישות הממונה, לרבות בדבר איסור צריכת אלכוהול, וכי כל חריגה מהכללים עלולה להביא להפסקת עבודות השירות וריצוי יתרת עונש המאסר מאחורי סורג ובריח.
- ב. שישה חודשי מאסר מותנה, אותם לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מהיום כל עבירת אלימות, לרבות איומים.
- ג. צו מבחן למשך 12 חודשים. הוסברה לנאשם משמעותו של צו המבחן ואפשרות הפקעתו והטלת עונש במקומו.
- ד. פיצוי בסך 2,000 ₪ למתלוננת באישום השני (מ' ר', ע"ת 4). הפיצוי ישולם תוך 30 יום.
- המזכירות תשלח עותק לממונה ע"ש ולשירות המבחן.
- תז"פ לקבלת עדכון מהממונה - ליום 5.12.24.
- זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים מהיום.
- ניתן היום, ד' חשוון תשפ"ה, 05 נובמבר 2024, במעמד הצדדים.